

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Helyszőlőre 2 korona
 Helyszőlőre: Helyszőlőre 18
 Helyszőlőre: Helyszőlőre 5
 Helyszőlőre: Helyszőlőre 20

Felolós szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Gáspár József.

Egyesületi ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 27

A kivándorlás.

— ápril. 16.

Ugyanazokban a hírlapokban, amelyeknek első cikkei hazafias frazisoktól pattogtak a kivándorlás állami eszközökkel, kormánybefolyással állítólagos mesterséges uton való előmozdítása miatt, hátul a hirdetések között oldalszámra közölték a jól megfizetett reklám cikkeket a külföldi kivándorlási ügynökségek részéről a kivándorlásra csábítás céljából.

Ezt a szabad embervásárt alaposan tönkreteszi a kormány a kivándorlási törvény szigorú végrehajtásával, melyre nézve a kormányrendelet a legközelebbi napokban fog közzététetni. Ezt érezték meg az élősdiak, melyek tudvalevőleg akkor csipnek legerősebben, mikor végöket érzik. Ez már bekövetkezett.

A kivándorlási törvény végrehajtását eddig csupán az késleltette, hogy előbb a kormánynak a kivándorlók elszállítása és visszaszállítására nézve módokról és eszközökről kellett gondoskodnia. A dolog természete hozza magával, hogy ez nagy körültekintéssel, roppant felelősséggel jár és a legapróbb részletek pontos megállapítása tüzetes tárgyalásokat és eszmecsereket igényel.

A miniszterelnök előadásából értjük, hogy egy kormány, mint közvetlen előzői mily előrelátó bölcseséggel jártak el a kivándorlási törvény végrehajtásának előkészítése körül, míg végre a Cunard Line hajóstársasággal Fiume és New-York közötti rendes és állandó kivándorlási hajójáratoknak rendszere sítése végett az adott körülmények között úgy az állami érdekeknek, mint a kivándorlók érdekeinek megóvása szempontjából a legelőnyösebb szerződést létrehozni sikerült.

A kormány szigorúan alkotmányos felfogását ujabban is tanúsítja, hogy a hajóstársasággal kötött szer-

ződést, melynek főbb pontjait Tisza István gróf ismertette. alkotmányos tárgyalás és határozat végett a képviselőház elé terjeszti. Nincs tehát a kormánynak semmi titkolni valója. Sőt a legnagyobb nyilvánosságot maga akarja a szerződés részletei körül.

Ehhez aztán mindenki hozzászólhat. Es a Ház hangulata után ítélve, mely jóleső megnyugvással vette tudomásul a miniszterelnöknek határozott, világos válaszát, a szerződés becikkelyezésének akadályja nem lesz. Ez a szerződés azoknak a nagyfontosságú alapelveknek minden tekintetben megfelel, melyek a kivándorlásról alkotott 1904. évi IV. törvényekben vannak lefektetve.

Tisza István gróf miniszterelnök nagy elismeréssel szólott ezen törvény üdvös intézkedéseiről, mely egy el nem hárítható, meg nem akadályozható mozgalomnak káros hatásait van hivatva elhárítani. Mert senkit puskatussal és szuronynyal idehaza nem tarthatunk, ha szomorú életkörülményei az ország elhagyására kényszerítik. De míg még továbbra is ragaszkodunk kivándorló honfitársainkhoz. Őket segítjük, támogatjuk, óvjuk és védelmezzük az uton és a messze idegenben és mindent elkövetünk, hogy újra visszahozzuk őket az elhagyott hazába. Ez a törvény célja — ezt a célt fogják előmozdítani a kormányzati eszközökkel.

Először is a kivándorlásra csábítás és az elcsábítottak lelketlen kizsákmányolása ellen véd a törvény és Tisza István gróf erélyesen hangzott, hogy e tekintetben a legnagyobb szigorral jár el és a büntető szakaszokat kérlelhetetlenül fogja alkalmazni. A további feladatot a kormány gyámolító közbenjárása fogja képezni a magyar honosok irányában a külföldön. Erre nézve pedig, hogy mily nagy szükség van, Hegedüs Loránt érdekesen és tanulságosan kifejtette, ki a ki-

vándorlás ügyeivel oly nagy buzgósággal és szeretettel foglalkozik. A visszavándorlás megkönnyítésére és előmozdítására pedig nemcsak a törvény nyújt alkalmas eszközöket, de a kormány is minden rendelkezésére szolgáló eszközzel, sőt anyagi áldozatok árán is elősegít, hogy a kivándorlók ismét visszatérjenek a hazába. Ekként a kivándorlók egész utjukban, távollétük alatt érezni fogják a magyar államhatalom védő és segítő kezét és bizonyára ezt hálával is fogadják.

Még csak azt emeljük ki, hogy az egészségtelen versengés során különösen a német-amerikai hajóstársaságok azon mesterkedtek, hogy a kivándorlási törvény nagyjelentőségű intézkedését, miként az állami felügyelet és ellenőrzés céljából az egész magyar kivándorlás Fiuméba tereltessek, tisztán üzleti szempontból meghiusítsák. Ez azonban nem sikerült.

Hasztalan volt azon erőlködésük és fenyegetésük is, hogy a magyar kormány azzal, hogy egy társasággal szerződött, a többi külföldi államok hajós-társaságait megrövidítette és így a kereskedelmi szerződéseket megsértette. Mert bizony a magyar kormány csak jogával élt. Más államokkal való szerződéseinket nem sértette meg. Alaptalan tehát a ráfogás is, hogy emiatt a külföldi kormányok valamelyike felszólalt volna. Erre senkinek oka nem volt. Ez is csak tehát silány aknamunkának bizonyult a versengő hajóstársaságok részéről, melyeknek egész eljárása kellő megvilágításban részesült.

Új hajóvonalunk a Balkánra.

A Magyar—Horvát tengeri gőzhajós részvénytársaság arról értesítette a keres és iparkamarát, hogy március 26-tól kezdve új hajójáratot állított be vonalai közé. A külön e célra épített „Skodra” nevű hajója minden második szombat este indul Fiuméből és utjában érinti Zára, Spalato, Metkovee, Gravosa-Ragusa,

TOLNAI DANIEL

Debrecen Piac-utca 49 szám.

o a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség

Olcsó árak

Piagno, Búdúa, Spizza dalmáciai kikötőket, összeköttetést létesít a montenegrói Antivari és az albániai Dubigno és Obotti kikötőkhöz.

Albánia és Montenegro kikötőihöz eddig idegen hajóvállalatok hajóit kellett igénybe vennünk. Ez országoknak nevezetesebb importja: liszt, cukor, kávé, gyarmatárúk, papírneműek, vas-, dísz- és kézműárúk.

A társaság, hogy a magyar ipar és kereskedelem e piacokon tért foglalhasson, azáltal is előmozdítja, hogy egy bizonyos ideig minden hajóinduláskor esetenként előre megállapított számban szabadjegyet ad azon kiviteli vállalatok képviselőinek, kik üzleti összeköttetés létesítése céljából Albániát és Montenegrot beutazzák.

A debreceni kamara a vett értesítést körlevélben közölte a kerület azon vállalataival, melyek az export-relációk tekintetében érdekelve lehetnek.

Kivánatos, hogy iparosaink és kereskedőink igyekezzenek megszerezni e piacokat. — Elmaradottságunknak egyik szomorú jelensége az, hogy Balkánországokban, melyek már földrajzi fekvésük-nél és közgazdasági helyzetüknél fogva a magyar ipar legtermészetesebb, fő külső fogyasztó piacainak kellene lenniök, nem bírjuk elfoglalni megillető helyünket, sőt az eddig megszerzett tért is több irányban föladtuk. Ha nem vagyunk képesek kihasználni az ugyszólván természetadta előnyöket, hogyan reméljük sikeresen fölvenni a harcot a nyugot fejlett iparával, oly téreken, melyeken ily előnyökkel nem bíruak.

Azon vállalataink, melyek ott fogyasztásra található cikkeket készítenek, nemcsak az üzletkötéshez, de az előállítás technikájához is értő megbízottakat kellene, hogy küldjenek a Balkánra. Ezek gondosan figyeljék meg, hogy az illető cikkeket milyen minőségben és külső formában kedvelik ott. Sőt még az is nagy jelentőségű, hogy milyen csomagolásban szeretik a szállítmányokat. Déli és keleti országokban, szakértők tapasztalatai bizonyítják, exportunk nagyon gyakran külsőségeken szenved hajótörést. Mindezekre gondot fordítsanak vállalkozóink és több üzleti mozgékony-sággal, ha kell, merészséggel kellene fölvenniök a harcot e piacok megszerzéséért.

Dr. Rác Lajos.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, április 15.

A mai ülés első tárgya névszerint való szavazás volt Tallián földmivé-
ügyi miniszter válaszára a tátrai birtok-
vételek tárgyában. És mégis csak nagy-
nehezen gyülekeztek, úgy hogy az ülést
csak tizenegyóra tájban nyithatta meg
Percel Dezső elnök.

A jegyzőkönyvet megjegyzés nélkül hitelesítették.

Az elnöki előterjesztéseknél Ugron Gábor azt kívánja, hogy a ház minden egyes előterjesztett irományról kérvényről külön-külön döntsön.

Elnök: Hivatkozik az eddigi gyakorlatra és ezer meg ezer példára.

Tisza István gróf is az eddigi gyakorlatra hivatkozik és arra is utal, hogy Ugron a minapában éppen az ellenkezőt akarta.

Ugron Gábor: Félreértett szavait igazítja helyre. Álláspontja ugyanaz, a mint a minapában volt.

Buzáth Ferenc: Ugron felfogásához csatlakozik.

Elnök: Felteszi a kérdést elfogadja-e a ház Ugron indítványát.

Polonyi Géza: Nem volt indítvány.

Elnök: Ha nem volt indítvány, úgy az előterjesztett kérvényeket, a kérvényi bizottsághoz utasítja a ház. E kitérés után a névszerinti szavazásra tértek át. A kérdés az volt, tudomásul veszi-e a ház a földmivélsügyi miniszternek Nosz Gyulának interpellációjára a Tátrában eszközölt állami birtokvételek tárgyában adott válaszáat igen-vagy nem. A szavazást szünet előzte meg.

Majd pedig utána megejtették a szavazást. A Kossuth párt, néppárt, Szerdekényiek és a dissidensek nem mel szavaztak. Az eredmény ez volt: 108-an igennel és 47-en nemmel szavaztak, s így a választ többséggel tudomásul vették.

Darányi Ignác volt földmivélsügyi miniszter személyes kérdésben kért szót. Előadta a tátrai birtokok megvételének történetét. Az állam annak idején megvette a csorba-tavi birtokot. A megvétel után röviddel megjelent Széll Kálmánnal és a szólnál Hohenloche herceg és kijelentette, hogy őt e birtokvételek igen kellemetlenül érintette, és arra kérte a kormányt, hogy csinálja vissza a vételt, ő anyagi áldozatoktól sem riad vissza. A kormány elutasította ezt a kérését. (Helyeslés.) A kormány a fürdők és a turisták szempontjából mindenk előtt a Tátra déli lejtőjét kívánta megszerezni és sikerült Hohenloche herceget arra bírni, hogy a birtokvételek nem fogja megakadályozni.

Kijelenti, hogy München Aurél szó-lóval mint Hohenloche herceg megbízottja nem tárgyalt, hanem igenis érintkezett vele mint a Kárpát egyesület elnöke, az egyesület érdekében. A mi már most a birtokvételek illeti, megjegyzi, hogy az egész Tátra-vidék nem normális helyzetű. Az állam szomszédja volt Hohenlochénak, és ha ilyen esetekben az állam és a szomszéd birtokos között megegyezés történik, ez nem megy és nem is mehet az állam szuverenitásának rovására. A herceg az egyezményben nem kapott biztosítékot arra nézve, hogy a szepes-bélai területet megkapja, de nem is kaphatott, azt azonban megígérte a kormány, hogy a terjeszkedésnek mesterséges akadályokat nem gördít, ha az érdekelt község hajlandó területének eladására. A köz-ségre a kormány pressiót gyakorolni nem akart. — A szerződésnek titkos pontjai nincsenek, a mint ezt már a földmivéls-
ügyi miniszter ki is jelentette. Tessék most megnézni Tátra-vidékét mennyire halad. Elbujni a felelőség elől nem szokot és ezért is szólalt fel. Azzal vádolják a Széll kormányt, hogy az idegeneknek a földszerzését előmozdította. Hát erre azt mondja azoknak, akik azt állítják, hogy erről bizony nehéz satírárt nem írni. Nyugodtan várja be az ország ítéletét. (Helyeslés a jobboldalon.)

München Aurél beszélt ezután személyes kérdésben. Nem mentegetni akarja magát, hanem csak a tényeket akarja ismertetni, mert súlyos vádak emeltek ellene, hallotta, hogy az egyezményt ő írta alá Hohenloche nevében, és hogy tekintélyes summát kapott Hohenloche-től. Sajnos, a ház némely elemei mindennütt burkolt érdekeket keresnek és azon vadásznak, hogy képviselő társaikat meggyanusítsák. Hohenloche képviselőtét vissza utasította bár 40—50,000 koronát kínált Hohenloche. Elfogadhatta volna, mert nem az államtól akart a herceg vásárolni, hanem a községtől. Egyébként a Nosz-féle összeférhetetlenségi eset tárgyalása után megteszi a lépéseket a felhangzott gyanúsításokkal szemben, ha Rakovszky azokat továbbra is fenntartja (Helyeslés a jobboldalon.)

Veszter Imre szintén személyes kérdésben kijelenti, hogy az alkuba nem folyt be.

Nosz Gyula, Rakovszky István és Tisza miniszterelnök rövid felszólalásai után következett a

vármegyei tisztviselők fizetésrendezési javaslatának tárgyalása, melyhez elsőnek

Szalay László szólt, kijelentve a Kossuth-párt nevében, hogy a párt a javaslatához általánosságban hozzájárul.

Ezzel az ülés véget ért.

Magyartalanság.

Szabadka város szabályrendeleteket készített, melyek a törvény értelmében a belügyminiszteriumhoz kerültek helyben-hagyás végett. **Tisza István** gróf a szabályrendeletek megerősítésének ötletéből leiratot küldött, melyben szomorúsággal tapasztalja a szabályrendeletek szörnyű magyartalanságát. Ez a leirat nemcsak a szabadkai tanácsot érdekli, hanem az összes hivatali köröket, mert a magyarságnak török, tatár, német nem ártottak együttvéve annyit, mint a hivatalos írásmód.

A magyar törvények előljárnak a magyartalanságban. Nagy részük érthetetlen és magyartalanságuk folytán így is, amúgy is magyarázhatók. Remek antológiát gyűjthetnénk össze a bírósági végzésekből, ügyvédi beadványokból, az ítéletek megokolásából, a lapokban megjelenő árlejtési és versenytárgyalási hirdetésekben, gyűlési és béli meghívókból nem is említve a katonaság megkereséseit, melyek németből fordítva valóságosan kinpadra huzzák a magyar nyelvet.

Szélteben hosszában terjesztik a magyartalanságot a gombamódra szaporodó krajcáros lapok, a nyelvünkre átültetett silány szinpadai termékek és egyes írók mesterkelt törekvése: utánozni a szinmagyar nyelvet, melyet közvetlenül sohasem hallottak. Újabb népszinműveink szomorú bizonyosságot nyújtanak állításunk igaz voltáról. Hamis azoknak minden szava, minden érzése. Az igazi magyar nyelvet nem lehet mesterségesen gyártani, hanem el kell azt tanulni a nép ajkáról. A magyarság szelleme, ize, zamata, ereje, üdesége és frissesége a nép beszédében van, s ha azt akarjuk, hogy magyarán beszéljünk, úgy az ő

forráshoz kell visszatérnünk. A nép beszédéből halászhatszunk nyelvkincseket és semmiesetre sem abból a zagyalékból, mely hetet-havat összehord, azt hazudván, hogy ez a beszéd a nép ajkán született.

Tankönyveink is színültig vannak magyartalansággal. Ki olvasta valaha Pulszky Énjogát? Jogász ifjuságunk halatlan magyartalanságot kénytelen beszélni, ha nem akar elvágódni a szigorlatokon. Az orvosi könyvek nagyrésze idegen a magyar szellemtől, míg a hitanszaki munkák valóságosan kétségbe ejtik az embert magyartalanságukkal.

Volt nekem egy tudós tanárom, ki költészettant irt a mi okulásunkra. — Könyvét ma is tanítják itt-ott. Ebben a tragikumot ily módon határozza meg: *A megsértett világrend helyreállítására törő nagy jellemnek erre vonatkozó patoszában elkövetett tulkapásából eredt vétség miatti folytani kiegyesülése a világrendi összhangot sértő zavarnak.* Huszonhat évvel ezelőtt tanultam be ezt a meghatározást és talán a más világon sem feledem el, annyira megfeküdte a gyomromat. Rettenetes példákat idézhetnék a fordított regényekből, a vidéki lapok ugynevezett szépirodalmi csarnokából. Csak a napokban borzadtam el a következő soroktól: *Ella hátraszegezven sötét fűrteit tekintetének lángsugarával befuródott az előtte térdelő ifju markans vonásaiba, kinek hatalma rabul fogta szívét mélységes szerelmének vermébe.* És így tovább.

És az író vérszemet kap másnap, mert akad érzékeny szívű olvasó, ki találkozáva a mestermű szerzőjével, földöntúli gyönyörrel beszél azon élvezetről, mely osztályrészeül jutott a bombasztok és érthetetlen magyartalanságok olvasásánál . . .

A gyárilag készült szépirodalmi termékek, az évenként busásan fizetett, összetakolt tankönyvek, selejtes regények, malacságokkal telt vigjátékoknak és operetteknek nev-zett hülyeségek, németből és angolból összelopdosott törvénygyűjtemények, nyakatekert bírósági és közigazgatási végzések és határozatok gyilkos módon pusztítják a magyar nyelv tisztaságát. Rubánk, politikánk, érzésünk magyartalansága átszivárog nyelvünkre is. Szépen akarunk beszélni és azt hisszük, hogy a magyarán való beszéd műveltségünk rovására történik. Ezért nincs beszédünkben zamat, írásainkban erő és magyar színezés.

Nagyon örültünk, hogy a kormányelnök országos gondjai közepett is észrevette a magyartalanságot, mely megveti, pusztítja, ócsárolja ősi nyelvkincsünket és mohón kapkod az idegen és nemzetietlen után. És ha a közigazgatás nem is irodalmi iskola, de tartozik a magyarság iránt annyi szeretettel, hogy küszöböljön ki kezéből minden olyan idegen szellemet, mely a magyar nyelvérteket sérti és rovására van az értelemnek.

Koncz Akos.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A központi választmány ülése.** A központi választmány az 1905. évre érvényes választói jegyzék összeállítására tegnap délután 3 órakor a városháza nagytermében ülést tartott.

× **Gazdasági bizottsági ülés.** A város gazdasági bizottsága e hónap 19-én kedden délután 3 órakor Király Gyula tanácsnok elnöke alatt ülést tart a kaszálók vitás ügyében.

× **A marokkói sáska.** A földművelési miniszter tegnap küldött rendeletében felhívja a város közönségét az esetleg idevonuló marokkói sáska ellen való óvintézkedések megtételére és védekezésre.

× **Átkos földi parcellázás.** Nem tehetünk róla, de kénytelenek vagyunk a város érdekében ismételten felhozni a parcellázásból származó veszedelmet. — Egyik átkosföldi birtokos most kéri a tanács helybenhagyását 20 hold földjének parcellázására. A telep 96 házhelyre volna felosztva és ha akad 96 olyan család, mely az átkosföldön keresi megélhetését, ismét felépül egy telep, mely rövid idő múlva újra csak a város terhe lesz. *Harminckétezer négyszög öl föld, ölenkint csak két koronát véve fel hatvan-négyezer koronát hoz a szerencsés tulajdonosnak, holdankint tehát háromezer-kétszáz koronát.* Ennyi pénzért talán kávétermő földet is lehetne kapni, boldogabb vidéken. Ezeket látva ismételten felhívjuk a városi tanácsot ilyen telepek létesítésének megakadályozására, mert akárhogy szépítsük is a dolgot, az ilyen parcellázások felérnek egy főnyerménnyel az eladónak, de a város fejlődését gátolják, belső erejét gyöngítik.

EGYHAZ és ISKOLA.

A tanári körből. A debreceni kerületi tanári kör f. hó 16-án, szombaton délután 4 órakor gyűlést tart az ev. ref. kollégiumban, a melyre a kör t. tagjait ezután is meghívja. Az elnökség.

Hoffmann dr. meséi.

A debreceni szent Erzsébet egyet folyó hó 18-iki hangversenyének 7 pontja: „Operett részletek, éneklő Hoffmann József dr. vizsgáló bírő.

Tudósítónk nyomban felkereste a vizsgáló bírő urat, ki is öt igen lebilincselő modorral fogadta, s miután megkínálta egy pár Hoffmann-cseppel, a következő vallomást tette:

Ö.; Maga nagyon kíváncsi. Még nem tudom, mit fogok énekelni.

En; Vallja be, kedves . . .

Ö.; Mit? Én valljak? Hát mi vagyok én? Vádolt, vagy vizsgálóbíró?

En; Mindenesetre az utóbbi, tanu erre . . .

Ö. (Közbevág) Tanu? Legyen a seb vérzése tanu!

En; De kérem, kedves vizsgálóbíró ur, a közönség kíváncsi.

Ö.; Még magam sem tudom, Mit ajánl?

En; A „Haramiák,” vagy a „Betyár kENDŐJE” — vagy . . .

Ö.; Hagyja el. A haramiákat eltolcoltattam, a betyár kENDŐJE meg a bünjelek közt van. — Ajánljon más egyebet.

En; Ajánlom Izsó dr. orvos szakértőt.

Ö.; Ne vicceljen. Én ugyan irtam egyet, de . . .

En; Ölvassa fel.

Ö.; (danol)

Véres balta, pisztoly, tárgyaló terem.
Lebilincsel engem a nagy szerelem,
S a miért szerelmem olyan nagy,
A törvény nevében foglyom vagy!

En; Oriási.

Ö.; Ugy-e? Ime más; (danol)

Oh drága nőském, kit úgy imádlak!
Mit szólnál, ha letartóztatnálak?
Hiszen a szívemet, melyben a kin dul:
Elsajátítottad — joggatlanul!

En; Gyönyörű!

Ö.; Ugy-e? (énekel)

Szeretlek-e, kérdem magamtól,
Szeretsz-e, kérdem tőled én?
De nem felelsz rá, csak bölongatol
Bünös fejeddel könnyedén.

Fogón szó most nem jut eszembe,
Kereszkérdés mind kikerül,
Nem kérdem én tehát: szeretsz-e?
A vallatásnál — ugyis kiderül.

En; (Némán hallgatok.)

Ö.; Nos? Szóljon már valamit!

Mit ajánl?

En; Ajánlom — magamat!

d.—n.

Szomorú hír Stefániáról.

— Április 16.

Néhai való jó trónörökösünk a kapucinusok bécsi kriptájában alussza örök álmát. A királyi tragédia okozta megdöbbenés ma már csak esendes visszaemlékezés.

A kegyeleté és a szereteté. Minden földi hibáktól menten képzeljük őt magunk elé, a délceget, a jót, a nemest, a ki ami szívünk bálványa vala. És azok is kedvesek lesznek nekünk mindenha, akik környezetében éltek. Akik ismerték az ő nemes szívének megnyilatkozásait s akiket ő teljes szívéből szeretett.

S most olyan hirt kapunk Nizzából, a mely a legigazabb fájdalommal tölt el bennünket. Azt suttogja a fáma, hogy Rudolf trónörökös felesége, ami magyarra lett asszonyunk, a mint szeretnők őt nevezni — gróf Lónyay Eleménné beteg.

Azok a magyarok, akik Nizza balzsamos levegőjét szívják teletüdövel magukba, a megszokott séták alkalmával gyakran függesztik szemüket egy előkelő villa lefüggönyözött ablakaira, a melyen belül komoran, magába vonultan él Stefánia hercegasszony, most gróf Lónyay Eleménné.

Bizonyosat róla senki sem tud. A fiatal gróf e tekintetben senkinek sem ad felvilágosítást. Ha néha-néha meg is jelen az ismert sétányek magányosabb helyein, egyedül angol inasa kíséri s viselkedésük, magatartásuk olyan, hogy az eleve kizár minden közeledést.

Nizzában azonban mégis tudják, hogy Stefánia súlyos agy-idegbajban szenved, teljesen olyan tünetek közt, mint a volt szereacsélen mexikói csá-

szárné. Órák hosszáig üldögél karos székekben, finom, halvány arcát kezeibe temetve s ilyenkor senkit sem tűr meg maga mellett, még férjét sem. Ilyenkor nem szabad háborgatni, mert indulatroham vesz rajta erőt, melyet teljes kimerültség szokott követni.

A baj komolyságával kezelő orvosi tisztában vannak, nem is titkolják ezt gróf Lónyay Elemér előtt, akinek arcán ott van mindig a vigasztalan, a kétségbeesztő szomorúság és levertség.

Beszélik, hogy a volt trónörökösnek előtt régi emlékeit, régi állapotát, főhercegnői rangját felemlíteni nem szabad, mert ilyenkor görcsös sírás vesz rajta erőt, amelyet nagynehezen, vagy egyáltalán nem lehet csillapítani. Eppen ezért eltszúznak előle mindent, a mi régi rangjára emlékeztetné.

— Beteg a grófné — suttogják lábujjhegyen járva a szálló folyosóin, — beteg a trónörökös — rebesgetik szomorúan az arra sétáló magyarok s míg valahol, messze, egy magas pálmától övezett kioszkban felhangzik a magyar cigányok andalító zenéje, (talán a trónörökös kedvence nótája) az a bánatos, szomorú dal, hogy:

Édes anyám is volt nékem . . . a lefüggönyözött ablakok mögött megered a könye a sápadt fenséges asszonynak s a zene végső alhaló hangjai beletemetkeznek fuldokló, görcsös zokogásba.

H I R E K.

* **Templomrend.** Az ev. ref. lsten-tiszteletek sorrendje jövő vasárnapon, az az április 17-én délelőtt 9 órakor a következő lesz: Nagytemplomban Dicsőfy József, kistemplomban Uray Sándor, újtemplomban Könyves Tóth Kálmán, ispotálytemplomban Szele György, Csapókertben Kovács János, Homokkertben János Zoltán, Szegényházban Hajdu Szigmond.

* **Változás a háziezredben.** Tegnap délelőtt 10 óra után érkezett városunkba a 39-es gyalogezred eddig Boszniában időzött zászlóalja. Az ezred tisztikara teljes számban megjelent fogadtatásukra. Zeneszó mellett vonultak a városra át a barna fiúk, kik oly soká voltak idegenben . . .

* **A munkaszünetek.** A kefégyári munkaszünetek ismét gyülekezni akartak vasárnap délután 3 órakor. Tegnap adták be a kérelmüket a polgármesterhez. Mivel azonban a főkapitány minden felvonulást és gyülekezést betiltott és a munkaszünet tanyá feloszlását elrendelte. Azt hisszük, hogy a polgármester nem engedí meg a gyűlés megtartását. A munkaszünetek a *bérharcról* és a *jogegyenlőségről* akarnak beszélni, mi azonban azt tanácsoljuk a munkásoknak, hogy álljanak munkába és ne kívánjanak lehetlent. — Ha a rendőrhatalóság kiadott felszólítására sem ér véget a békétlenkedés s a szünetek nem engedelmességek, akkor karhatalommal oszlatják fel a munkaszünetek tanyáját. A halasztást hétfőig adta meg a főkapitány. Az idegen munkásoknak 48 óra alatt el kell hagyniok a város területét, mert különben kényszerűen távolítják el őket.

* **A debreceni Székely Társaság közgyűlése.** A Sz. T. vezetősége ez uton is felhívja a társaság alapító, rendes, pártoló tagjainak, valamint a székely ügyíránt érdeklődőknek figyelmét a Vasárnap

e hó 17-én d. e. 11 órakor a Jogász és Tisztviselők köre helyiségében megtartandó rendes évi közgyűlésére, a melyen jelen lesznek a társaság által itteni iparosoknál elhelyezett székely fiúk is.

* **A honvédtisztek lawn-tennis köre** tudomására hozza a t. tagoknak, hogy a kör pályáinak megnyitása e hó 17-én vasárnap d. u. fog megtörténni.

* **A Csapókertiek 48-as köre.** A Csapó-kert II. járásában új kör alakult „48-as polgári-kör“ címen. Elnök lett Balog György kertgazda és Kovács János lelkész. A kör helyisége a kert iskolájában lesz.

* **Thaly Kálmán diszpolgári oklevele.** Megirtuk már, hogy Thaly Kálmán diszpolgári oklevele elkészült. A remek oklevél szövegét Kleinfeller műintézetében rajzolták művészi ízléssel, a táblát pedig Dávidházy Kálmán mester készítette hozzá. Egyszerű, nemes, értékes művészettel készült munka. Barna bőr, közepben Thaly Kálmán színezett, domború családi címerével és e körül valóban mesteri bőrvésztű díszítéssel. Az oklevél pecsétje külön bőrtokban van és maga a piros pecsét is bőr. Igazán gyönyörű munka. Most néhány napig látható az oklevél az oklevél a Zádor-cég kirakatában. Bizonyára sok csodálója lesz.

* **Próbacsendőrök beosztása.** A tegnapi nap folyamán a budapesti csendőr-kiképző iskoláról 20 próbacsendőr érkezett a debreceni csendőrséghez. Mingyárt be is osztották őket a vármegye különböző csendőr-külörszékeihez szolgálatátételre. A kirendelt csendőrök még a napokban kiutaznak állomáshelyeikre.

* **Csendélet a Nagytemplom körül.** Hogy mi mindenre jó a Nagytemplom sötétlő környéke éjjel, azt élénken vizsztatükrözi az alábbi eset, amit tegnap beszélt el egy polgártárs szerkesztőségünkben:

— Amint az elmúlt éjjel hajnali két és három óra között mentem haza a Fűvészkert-utca felé, a Nagytemplom oldala mellett kellett elhaladnom. Jó sötét volt, mert a lámpák közül alig égett már egy-kettő. A Nagytemplom oldaloszlopai nagy árnyékok vetettek, úgy hogy homályos mélyükön semmit se lehetett látni. Mikor a lépcső közvetlen közelében mentem, holmi gyanús mozgolódást hallottam. Előbb meghökkenem, de azután közelebb léptem. A sötétben mintegy 5—6 emberalak halvány körvonalat láttam kibontakozni, akik a kemény burkolaton — a szűkséghez képest — elég édesden aludtak. Csak néha fordult az egyik a másik oldalára. A közelben egy lélek se volt még énrajtam kívül. Még csak egy fia rendőrt se lehetett látni. En aztán nem ügyeltem tovább a dolgra, hanem hazamentem.

Eddig szól az elbeszélés. Ugy látszik, hogy azok az illetők kedélyesen oldották meg az „éjjeli menedékhely“ kérdését és alvó szállásukat a Nagytemplom tövében ütötték. Ami azt illeti, a két oldaloszlop homályos köze elég alkalmas erre a célra. Az embert nem látják és még a szél ellen is megvédi. A háborgatástól pedig nem kell félniök, mert ugyan melyik András bácsinak jutna eszébe, hogy őket még csak akaratlanul is megzavarja . . . Hanem azért mi mégis ajánljuk kéber rendőrségünk jóakaratu figyelmébe.

* **Tűz a tanyán.** Nagy tűzi láрма keletkezett tegnap este. A toronyór tüzet jelzett, még pedig a Homokkert közelében. A tűzoltóság nyomban ki is vonult. Végig robogott a katolikus temető és a Homokkert között levő uton, de nem talált sehol még csak egy szikrát vagy pernyét se. Ugyanis a tűz kint volt a tanyák valamelyikén. Valami nagy kazal szalma égett. De mivel az már nem a városi tűzoltóság hatáskörébe tartozik, nem mentek tovább. Még különben se igen mehetek volna még akarva se, mert az ut nem volt alkalmas arra, hogy a nehéz oltókocsikkal azt gyorsan és veszély nélkül megjárassák.

* **Tanulmányut.** Varga Emil dr. tiszti orvos ez évben szintén tanulmányuttra készül. Mint halljuk, ezuttal Törökországba megy, hogy az ottani viszonyokat tanulmányozza.

* **A vasárnapi munkaszünet.** A kereskedelmi miniszter a vasárnapi munkaszünet dolgában újabb rendeletet adott ki, amely a hivatalos lap tegnapi számában jelent meg. A rendelet így szól:

„Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. törvény-cikk 3. §-a alapján — a belügyi és földmívelésügyi miniszter urakkal, illetve a horvát-szlavon-dalmát bán urral egyetértőleg — a hivatali elődöm által mult évi június hó 13-án 28.559. szám alatt kibocsátott rendelet II. A. 1. pontjához kiegészítéskép, annak r) alpontja gyanánt, a következő rendelkezést fűzöm: r) Az 1898. évi XXIII. törvény-cikk alapján alakult ipari és gazdasági hitel-szövetkezetek közül, valamint a hasonló célu és hasonló keretekben működő egyéb ipari és gazdasági előleg- és hiteligyletek közül azok, amelyeknél az üzleti tevékenység kizárólag a vasár- és ünnepnapok néhány órájára szorítkozik, amelyek tehát köznapokon egyáltalán nem állanak a közönség rendelkezésére és amelyen nem rendelkeznek saját állandó személyzettel, vasárnapokon nyitva tarthatók s a rendes üzletmenettel járó összes teendőket végezhetik. Megjegyzem azonban, hogy ez a rendelet nem vonatkozik nyersanyag-beszerző, fogyasztó vagy egyéb rendes üzletvitellel foglalkozó szövetkezetekre vagy szövetkezeti rak-tárakra, sem pedig hitelnyújtással hété-köznapokon is foglalkozó, tehát rendszerint üzletvitellel bíró hitelszövetkezetekre vagy hiteligyletekre.

Hieronymi s. k.

* **Megszűnt sertésvész.** Derecskét tegnap oldották fel hivatalosan a sertésvész zára alól.

* **Halálozások.** Debrecen város halottai az elmúlt napon a következők: Kovács Sándorné szül. Németi Eszter ev. ref. 58 éves, Szabó György gör. kath. 81 éves, Varga Zsuzsanna ev. ref. 6 éves, Györfi Róza ev. ref. 19 éves, Kralik Mihályné szül. Simon Klára ev. ref. 33 éves, Volszinyovszky Teréz gör. kath. 27 éves, Suba Eszter ev. ref. 4 hónapos, özv. Szabó Józsefné szül. Kapitány Julianna ev. ref. 66 éves.

* **Gróf és szerkesztő párbaja.** Budapest, a Fodor-féle vivóteremben véres kardpárbaj volt tegnap délben: gróf

Károlyi Gyula és dr. Légrády Imre, a Pesti Hirlap szerkesztője állottak egymással szemben mint ellenfelek. A párbajra az adott okot, hogy a Pesti Hirlap megírta, hogy a magyar szabadságharc egyik hősének, Damjanich tábornoknak a sírja teljesen el van hanyagolva. Ez a sír gróf Károlyi Gyula birtokán van s a gróf amiatt sértő modorban követelte a Pesti Hirlap szerkesztőjétől a hir visszavonását. Dr. Légrády Imre szerkesztő dr. Schnabel Róbert és Virter Ferenc által provokáltatta a gróft, aki segédeiül gróf Teleki Sámuel és Hadik-Barkóczyt nevezte meg. A segédek kardpárbajban állapodtak meg súlyos feltételekkel. A párbaj gróf Károlyi Gyula megsebesülésével végződött. Ellenfele a második összecsapásnál kardjával egy kerek, ötkoronás nagyságu részt ütött ki a melléből. Az orvosok megállapították a harc képtelenséget. A felek kibékülve távoztak.

* **Őrütl vagy bűnös?** Különös eset foglalkoztatja a berlini, hannoveri és a budapesti rendőrséget. Mult év novemberében történt, hogy egy idegen érkezett az Erzsébet-körúti Royal-szállodába, aki magát „Troll Károly” hannoveri kereskedőnek adta ki.

A mikor egy pár hét múlva a szállodás a számla kifizetését kérte, az idegen kijelentette, hogy azt az udvari hivatal fogja kiegyenlíteni. Felvilágosításul megjegyezte még, hogy különben is tudni kell, hogy ő a német császár, a kitől nem kérhetik a számla kiegyenlítését. Azóta egyáltalában nem sikerült a rejtélyes idegen kilétét megállapítani.

A hannoveri rendőrség kijelentette, hogy egy Troll nevű ember nem hiányzik a városból és az ottaniak is mind igazolták magukat. Az idegen fényképei mindenünne „ismeretlenül” érkeztek vissza. Legutóbb a berlini rendőrség jelentette, hogy két év előtt egy Troll Ferdinánd nevű egyén meghalt és nem lehetetlen, hogy annak papírjait valaki ellopta. Az egész különös ügyben a legérdekesebb, az orvosok mindeddig nem tudták megállapítani, hogy vajjon az idegen igazán elmebajos-e? Nagyon gyakran ismétli az idegen, „mit tettem, mit tettem.” Nincs kizárva, hogy a rejtélyes ügy mögött sötét bűn rejtőzik. Az eddigi nyomozások semmi eredményre sem vezettek.

* **Rövid hírek.** — A malomigazgató gyilkosa. Hirt adtunk róla, hogy Bogár Gyula szalontai malomigazgatót meggyilkolták. Mint tudósítónk jelenti Bogár gyilkosát tegnap elfogták egy Salamon József nevű ácslegény személyében. — **Bombabarobbanás egy moszkvai templomban.** Moszkvából írják, hogy az ottani Paraskiev templomban vasárnap könyörgő istentiszteletet tartottak az orosz fegyverek győzelméért, amikor az oltár közelében egy bomba robbant fel. A robbanás az oltárt rombadöntötte s több papot súlyosan megsebesített. — **Fogadás a bécsi muciatúrán.** Bécsből jelentik, hogy az ottani muciatúrán tegnap volt az első hivatalos fogadás, mely nagy pompával ment végbe. Az udvari és állami méltóságok és nemesség fogatainak felvonulása nagy feltűnést keltett. — **Mérenylet egy orosz tengernagy ellen.** Kosnakov orosz altengernagy ellen, mint Pétervárról jelentik, tegnap bombamerényletet követtek el. Az altengernagy, midőn a bombát házába dobták, nem volt otthon s a bomba fiát ölte meg. —

Egy község pusztulása. Nyitráról jelentik, hogy tegnap éjjel Tormos községben tűz ütött ki. A község csaknem teljesen elpusztult.

* **Ingatlanok forgalma.** Sós és társa. veszik a pusztá nagyhegyesi 1 sztkvi 1 a—2 a—20 hsz. foglalt 7 hold 824 négyszögöl tanya földet kiskoru Steinfeld Istvántól 6012 kor.

Özv. Buglyó Fülöpné Kunkli Erzsébet veszti a pusztá nagy hegyesi 1 sztkvi 1 a—3 a—a hsz. foglalt 3 hold tanyaföldet kiskoru Steinfeld Istvántól 2400 kor.

Tóth József és neje Perge Juliánna veszik a debreceni 7369 sztkv. foglalt 2 hold 5 négyszögöl ujosztású földet Gélén Sándor és neje Somogyi Máriától 1900 kor.

Pálkás Mihály és neje Kovály Rozália veszik 332 sztkv. foglalt Csillag-utca 30 sz. házat Nagy Mihály és neje Temesvári Zsuzsánától 5600 kor.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fénykép nagytársasági műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejratánál levő kirakatokban.

x **Haladunk a korrall.** Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, elejéhez és kertjébe lugas-szőlőket ültettek már is oly óriási tért hódított magánna ezen eszme; hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen fel nem karolnák. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehértemplom városát, ahol alig van ház, melyet óriási törzsű lugas szőlő ne ékesíteni, mely bőveü ellátja az egész családot az érés kezdetétől egész tél folyamán finom csemegeszőlőkkel, minden évben terem a legcsekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetési rovatában, ábrán is bemutatott „Szőlőlugast ültessünk” című hirdetésünket olvasóink becses figyelmébe. Színes fényomatu árjegyzékek mindenkinek, ki címét tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek.

* **Pénztáros kisasszonyt** keresünk, a ki kereskedelmi iskolát is végzett. Telegdi K. Lajos utóda Eperjesy István könyvkereskedés Debrecen városához épület.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

Az orosz-japán háboru.

Az orosz-japán háboru állásáról az alábbi távirataink szólnak:

Cirill nagyherceg menekülése.

Pétervár, ápr. 15. (Hivatalos távirat.) Boris nagyhercegnek Vladimir Alexandrovics nagyherceghez Liaojangból tegnapi kelettel intézett távirata szerint Cyrill nagyherceg elbesheléséből kivethető, hogy a robbanás pillanatában a hid balold.lára zuhant és kézen esuszott a fedélzetre, honnan elragadta egy hullám. Majd mélyen a víz alá került, de nagy erőmefeszítéssel a felszínre jutott és belekapaszkodott a hullámoktól hajtott kutterfödélhez, amelybe mintegy tíz percig kapaszkodott. Ekkor sikerült a Beszumni nevű torpedónaszádnak megmentenie a nagyherceget. Cyrill nagyherceg Zube nevű szárnysegéde, valamint szolgálja, Rudakov elveszték.

A takarékos cár.

Pétervár, ápr. 15. Egy cári ukáz elrendeli a cári ház miniszterétől az udvartartás költségvetésének korlátozására tett indítvány elfogadása után, hogy az így történt egy millió rubeles megtakarítást mint újabb segédforrást utalják át az államháztartásnak.

Gyász az elesettekért.

Pétervár, ápr. 15. A tengernagy hivatal egyházában ma gyászistentiszteletet tartottak Makaroff tengernagyért és ama tisztékért és legénységért, a kik a Petropavlovszkkal elpusztultak. Az istentiszteleten résztvett a cár, az özvegy cárné, a trónörökös nagyherceg, a nagyhercegek és nagyhercegnők. Szóval az egész udvar, kivéve a cárnét, akit a katasztrófa annyira levert, hogy nem volt ereje a gyászszertartást végighaligatni. Mikor Makarovné, az elveszett tengernagy özvegye fekete gyászruhájában belépett a szentegyházba két gyermekével, az összes jelenlevők hangosan sirtak. Az egész szertartás alatt Makarovné szivettépkén zokogott, elannyira, hogy elájult. A cár könyezve és sápadtan sietett hozzája. Résztvevő szavakkal vigasztalta és a szertartás végétől kocsiá segített.

Verescsagin.

Pétervár, ápr. 15. Vladimir nagyherceg főhadsegédét, Grabbe gróft, egy orvossal Liaojangba köldte a megsebesült Cyrill nagyherceghez. Arról biztosítanak, hogy a nagyherceg sebesülése miatt kénytelen visszatérni Oroszországba. Azt híresztelik, hogy a Petropavlovsk elsülyedésekor Verescsagin festő is életét vesztette.

Pétervár, ápr. 15. (Félhivatalos távirat.) Immár bizonyossá vált, hogy az oroszok nagy festője: Verescsagin, ki a Petropawlovsk földézetén tartózkodott, szintén az elsülyedt hajó halottai között van. Halálának híre óriási részvétet keltett nemcsak a fővárosban, de egész Oroszországban. Aki a világbéke egyik legnagyobb munkása volt, a harc hevében lelte szomoruan szörnyű végét.

Egy orosz tábornok öngyilkossága.

Pétervár, ápr. 15. Altvater orosz tábornok, aki egy ágyuszállítás körül némi kisebbszerű tévedéseket követett el, feddést kapott. Ez annyira elkésérette, hogy agyonlötötte magát.

Lövések Port-Arturnál.

Csifu, ápr. 14. A kínai cirkáló hadparancsnoka jelenti, hogy Port-Arturnál tegnap egész nap lövéseket hallott.

S Z I N H Á Z.

— (Takarodó.) Nem értünk ugyan egyet azokkal, a kik Beyerlein katonai színművét, a Takarodót-t világirodalmi jelentőségű alkotásnak tartják. Szerintünk ez a darab nagy hírét nem kiváló értékességének köszönheti, hanem jórészt érdemen felül annak, hogy Vilmos császár a porosz katonai szellem sivárságáról irt hü rajzáért és a benne meguyi-

latkozó szociális elvekért hadat izent elene. Ám azért el kell ismernünk, hogy a mű felette jár a köznap mulatság céljaira gyártott híres és hírhedt szinpad termékek irodalmi szintjének. Azzal a jól eső érzéssel mentünk tehát a színházba, hogy a nálunk most uralkodó rendezer kopár idejében szokatlan, ritka élvezethez jutunk. Sajnos azonban, nem számolhatunk be sem a darab hatásáról sem a színészek játékaról, mert a Takarodó irodalmi értékének és a színészek művészi törekvéseinek, de sőt még a rendezés kétségtelen igyekezetének zavartalan élvezését, tehát igaz méltatását, is lehetetlenné tette az a felláborító, mondhatni embertelen tapintatlanság, hogy a darab legjobb szerepében a társulat egyik kiváló művészt Csiky Lászlót lázas betegen és a hangtalanságig tökéletesen rekedten állították a közönség elé. Ez a közönséggel, a szinpad hivatásával, a művészi feladat komolyságával szemben vakmerő tiszteletlenség, a beteg színésszel szemben pedig oly durva önzés (csak hogy az ujdonságra várt teit ház jövedelme a hirtelen darabváltozás révén el ne vesszen!), hogy mi részünkről nem tehetünk mást letesszük a bírálói tollat. A közönség hangosan zuglódott, Csiky vergődését szánakozással nézte mindenki. De hát nincs színházi orvos, aki az ily merényletet meggátolja ha már a színházi bizottság szó nélkül eltűri az ilyesmit? Volt egyébaránt szerepváltás is. Klárka Csige Ilonkára osztot szere. Menszáros Margit játszotta, egészen elhibázott felfogással. Csak egy adat erről: Lauffen hadnagy világosan mondja Klárka törvénytörési jelenetéről: odalép, önszántából, bátran, elvetve minden félelmet s mint egy igazi bajtárs, úgy vágott ki a bajból. Ez szép, ez snájdig!... És Menszáros Margit félénken, remegve, suttogva, tétovázva, mint haldokló tragika csinálta meg ezt a jelenetet. Ilyen hibák bőven voltak az előadásban, de sok fényes, művészi részlet is volt különösen Faragó, Sebestyén és Szalay Károly játékában. De mindent elnyelt a barbarizmus, melynek kénytelen tanúi voltunk Csiky László szinpadra erőszakolásában.

TÁVIRATOK

Közös miniszteri értekezlet.

Bécs, ápr. 15. Pitreich közös hadügyminiszter tegnap este Budapestre utazott.

Bécs, ápr. 15. Koerber dr. miniszterelnök és Böhm-Bawerk dr. pénzügyminiszter, Burián báró közös pénzügyminiszter és Spaun báró tengernagy, a haditengerészet parancsnoka ma Budapestre utaztak.

Budapest, ápr. 15. A közös miniszteri értekezlet ma volt és mintegy öt órán át tartott. Az értekezleten megállapították az 1905 évre szóló költségvetést. A tárgyalást holnap folytatják.

A spanyol miniszterelnök állapota.

Barcelona, ápr. 15. Maura, miniszterelnök állapota kielégítő. A Maura ellen elkövetet merénylet alkalmával le tartóztatott személyeket szabadlábra helyezték, kivéve egy Holsteingh nevűt.

Budapesti gabonatözsde

Budapest, április 14. Buzakinál mérésélt, vételkedv gyöngö. Nyugodt irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: szép.

Buza áprilisra	7:96—97
„ októberre	7:96—97
Rozs áprilisra	7:85—86
„ októberre	6:30—31
Zab áprilisra	6:46—48
„ októberre	3:23—24
Tengeri májusra	5:23—24
„ júliusra	5:49—51
Repce augusztusra	10:95—

TÖVÉNYK EZÉS.

§ Kijátszott váltótartozás. Három évvel ezelőtt történt, hogy Mátyás Antal érmihályfalvi lakos Vass Gábor ugyanottani lakosra átruházta Agoston Lőrinc és neje debreceni lakosok ellen fönálló 600 koronányi követelésének a behajtását. Vass Gábor ezt át is vette és az összeg behajtását Kovács József doktor ügyvédre bízta. Mivel Agostonék nem igen akaródtak fizetni, a dolog a bíróság elé került, amely első elmarasztoló ítéletét 1901. dec. 24-én hozta meg. — Agostonék megriadtak és házukat, nemkülömben szölejüket az asszony anyjának: özv. Kálmán Józsefnének a nevére iratták, mintha az megvette volna. Később aztán ki akartak egyezni a pénzt továbbra is követelő Vass Gáborral 150 koronában. De az utóbbi nem volt hajlandó az ügynek illeten való lebonyolításába belemenni, miután már költségei is voltak. Így került az ügy a debreceni kir. törvényszékhez, amely előt tegnap állott Agoston Lőrinc I. rendű, Agoston Lőrinené szül. Kálmán Mária II. rendű és özv. Kálmán Józsefné III. rendű vádlott család büntetvével vádolva. A bűnügyi tárgyalás elnöke Bolváry Lajos. Szavazóbírák Oláh Miklós és Tatay Ferenc. Jegyző Lengyel Viktor. A közvádat Bálint Zsigmond dr. alügyész, a három vádlott védelmét pedig Kardos Samu dr. képviselte. A tárgyalás még a délelőtti folyamán vette kezdetét, de egy közbejött tárgyalás miatt csak este ért véget. A vádlottak nem akarják elismerni bűnösségüket, különösen pedig az anyós nem akar tudni semmiről. — Majd a panaszt hallgatták ki eskü alatt. Utána a vádbeszéd és a védelem hangzott, melyre a bíróság visszavonult tanácskozásra. A tanácskozás eredményét fél 7 órakor hirdették ki, amely értelmében mind a három vádlottat fölmentették. A panaszos az ítélet ellen folebbezett.

KÖZGAZDASÁG.

Az „Első Biztosító Intézet Katonai Szolgálat Esetére” 5 cs. és kir. felsége József főherceg védnöksége alatt mint szövetkezet” f. hó 27-én tartotta meg dr. Münnich Aurél orsz. képviselő elnöke alatt XI-ik rendes közgyűlését. A bemutatott üzleti jelentés mindenekelőtt az intézet védnöke leányának, Klotild főhercegnasszonynak elhunytáról emlékezik meg; az igazgatóság részvétfeliratára a főherceg táviratilag mondott köszönetet. Maga a zárszámadás ezuttal is csak újabb tanujelét adja az intézet terjedése és gyarapodásának, ami tekintettel a kedvezőtlen politikai és közgazdasági viszonyokra, annál is inkább figyelmet érdemel, miután a szerzést ju-

talékok ezuttal voltak első ízben teljesen leirandók, amiből kifolyólag az igazgatóság előszerűnek tartotta az üzletszerzés körül kettőzött óvatossággal eljárni. Ha mindazonáltal sikerült közel 9 millió korona új szerzerényre szert tenni s a biztosítási állományt 47,349,573 korona tőkére és 27,012 korona évi járadék díjra emelni, úgy ez csak az igazgatóság céltudatos eljárása s az intézet népszerűsége mellett bizonyít. A bevételek a múlt évben is tetemesen szaporodtak, amennyiben díjak és illetékek címén 2,068,274.08 koronát, kamatokban 475,622.70 koronát vettek be, míg a díjtartalékok 1,677,912 K. 88 fillérrel szaporodtak s ezzel 11,377,020.21 koronára emelkedtek. A kiadások normálisak maradtak s legtöbb tételüknél észlelhetők az igazgatóság által alkalmazott szigorú takarékosági elvek. — A mérleg-számla 11,991,907 K. 46 fill. vagyonot, tehát az előző évvel szemben jelentékeny szaporodást tüntet fel. Ennek legnagyobb része elsőrangú jelzálogkölesönökben és jelzálogilag biztosított értékpapirokban van elhelyezve. Az évi felesleg, dacára az igen tetemes leírásoknak, 111,075 K. 42 fillérre rug. A központi választmány és igazgatóság mandátuma lejárván, az eddigi funkcionáriusok egyhangulag újra megválasztattak. A megjelent tagok közül többen meleg szavakban adtak kifejezést a közgyűlés elismerése- és köszönetének, amely dr. Münnich Aurél elnök életésével osztott szét. Közgyűlés után az intézeti tisztviselők hódolatukat fejezték ki dr. Münnich Aurél elnök előtt abból az alkalomból, hogy ő felsége a Lipót-rend középkeresztjével tüntette ki.

Igen alkalmas utazásoknál.
Rövid használat után nélkülözhetetlen
Egészségügyi hatóság által megvizsgá-
Binyitvány kelt Bécsben 1887. júl. 3-án.

Kalodont

nelkülözhetetlen
fogtisztító szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájvizsek nem elégségesek a foghúson mindig újlag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csak kis mechanikus tisztítással kapcsolatban egy frissítően és antiszeptikusan ható fogtisztító szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont” már az összes kulturállamokban a legsikeresebb használatra bizonyult.

Tavaszi és nyári ujdonságok.

Kardos Lázló üzletében
Debrecen Kossuth utca 9. Az üzlet jőhírnevéhez méltó minőségű izléses és szintartó nőruha mosó kelmék és pedig: **Kartonok, Satinok, Levantínok, Ajáurok, Batistok, Duchessek, fehér Pique és selyem szövetek, Zefirek.**

Bolthelyiség

azonnal kiadó!

Kossuth-utca 15. sz.
szemben a gyógyszerhárral
Ugyanott értekezhetni.

Disznóbőr nyergek, teljes lovagoló felszerelések minden nemű utazási cikkek gyermek koscsik, francia, angol, orosz illatszerek és szappanok, solingeni kések és ollók, pénz-, szivar- és kézi táskák, haj-, ruha-, fog- és köröm kefék, férfi fehéreműek, kalapok, nyakkendők, séta botok, esernyők stb. nagy választékban a legjutányosabb árban szerezhetők be

Borsos Kata

műipar és férfi divat áruraktárában
Debrecen, városház.

2000 darab nem-es rózsátó

válogatott fajokban, cserepekben nevelt, kapható kertészeti telepemen, Miklós-utca végén, kefégyár mellett.

Virágüzletemben levágott és cserepes virágok, virágmunkák — izlésesen összeállítva, jutányos árban kapható

Janátka Alajos

mükertésznél,
DEBRECEN, Piac-utca 59. szám.

A Richter-féle

Liniment. Caps. comp.

Hergony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házias, a mely már több mint 38 év óta megbízható bedörzsölésű alkalmazásúk törvényes, szűri és megfűszerezték.

Intés. Silányabb utánsatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és osakis eredeti üvegeket dobozokba „Hergony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 3 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csisz. és kir. udvari szállók.
Rúgótudat.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
Debrecen, kistemplombazár

Férfi fehérnemű osztály.
Kitünő szabásu férfi ingek
Gallérok, Kézelők,
Vászon és pamutalsónadrágok
Nyakkendők, Esőernyők
! Teljes férfi kelengye !!
! Szabott árak!

Kérjen mindenki

saját érdekében

**Valódi Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávé**

csak oly csomagokban, a melyek a Kneipp páter védjegyet és a Kathreiner nevet viselik, és kerülje gondosan a silány utánsatok elfogadását.

Kiváló szerencse Török-nél!

Felülmulhatatlanul

kedvz főá-udánknak a szerencse. Rövid idő alatt 14 millió korona nyereménynél többet fizetünk nagyrabecsült vevőiknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyereményt és pedig

605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre

a 100.000 koronás főnyerem. a 74366 sz. sorsjegyre.	a 80.000 koronás főnyereményt a 83061 sz. sorsjegyre.
a 100.00 koronás főnyereményt a 52528 sz. sorsjegyre.	a 70.000 koronás főnyereményt a 81161 sz. sorsjegyre.
a 100.000 koronás főnyereményt a 94780. sz. sorsjegyre.	a 70.000 koronás főnyereményt az 5498 sz. sorsjegyre.
a 90.000 koronás főnyereményt a 109780 sz. sorsjegyre.	a 60.000 koronás főnyereményt az 51613 sz. sorsjegyre.
a 90.000 koronás főnyereményt a 84610. sz. sorsjegyre.	a 60.000 koronás főnyereményt a 7634 sz. sorsjegyre.
90.000 koronás főnyereményt a 92787. sz. sorsjegyre.	a 50.000 koronás főnyereményt a 403. sz. sorsjegyre.

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**,
1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à **80.000**,
1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**,
1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**,
8 à **15.000**, 36 à **10.000** korona és még sok egyéb;
összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000**
korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

eredeti sorsjegy	frt. —.75	vagy kor. 1.50;	1/2	eredeti sorsjegy	frt 1.50	vagy kor 3
"	"	3.—	"	"	"	6.—
"	"	"	"	"	"	12

sorsjegyeket utánvétel vagy az összeg előleges beküldése ellenében küldjük hivatalos rvezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

t. é. április hó 24-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ES T^{SA}

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46**—a I. fiók: **Váci-körut 4**—a I. fiók: **Muzeum-körut II**—a III. fiók: **Erzsébet-körut 54**.

Rendelőlevél levágandó. **Török A. és Társa bankháza Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m: kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem
postautóvalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegeken).
A nem teszö törlendö.

Pontos cím:

